

8.4.2024

Leader Viisari ry:n hallitukselle

Leader Viisari ry:n toiminta-alueen kuntien hallituksille

Leader Viisari ry:n hallituksen kokoonpano

Arvoisa vastaanottaja,

Vuosina 2019–2020 Äänekosken kaupungin viranhaltijat valmistelivat kaupungin tehtäväksi tulevaa Leader-toimintaryhmän valintaa silmällä pitäen EU:n ohjelmakautta 2021–2027. Valmistelussa selvitettiin Keski-Suomen eri toimintaryhmien ohjelmallisia painopistealueita ja toisaalta eri toimintaryhmiin liittyviä kaupungin mahdollisuuksia saada asukasluosuuttaan ja maksuosuuttaan vastaava vaikutusvalta toimintaryhmäyhdistyksen hallituksessa. Taustalla oli muun ohella se, että ohjelmakaudella 2014–2020 ja sitä edeltävillä ohjelmakausilla kaupungilla ei ollut ollut mahdollisuutta hallituspaikkoihin Leader Viisari ry:ssä. Kaupunki vertaili vaihtoehtoina Viisaria ja Jyväskylä ry:tä.

Kesäkuussa 2020 kaupungin viranhaltijoiden valmisteluun perustuvana ehdotuksena kaupunginhallitukselle oli, että kaupunki siirtyy Jyväskylän toiminta-alueeseen ohjelmakaudelle 2021–2027. Asiasta informoitiin Viisarin tuolloista toiminnanjohtajaa Marja Salosta ensimmäisen kerran 4.6.2020.

Kaupunginhallitus ei kuitenkaan tehnyt asiasta päätöstä kesäkuussa 2020, vaan halusi vielä selvittää, olisiko kaupungilla mahdollisuus saada Viisarin hallituksessa asema, joka vastaisi kaupungin asemaa asukasluvultaan Viisarin toiminta-alueen suurimpana kuntana ja sen suurimpana kunnallisena rahoittajana. Tässä tarkoituksessa Salonen kutsuttiin syksyllä 2020 kaupunginhallituksen kokoukseen, jossa kaupunginhallituksen jäsenet ja muut luottamushenkilöt kehottivat Salosta selvittämään Viisarin hallitukselta ja sen toiminta-alueen muilta kunnilta, että onko kaupungilla mahdollisuus saada uudella ohjelmakaudella hallituksen puheenjohtajan paikka ja lisäksi yksi muu hallituksen varsinaisen jäsenen paikka.

Salonen vastasi selvittävänsä asian ja palaavansa siihen. Saloselle kerrottiin, että kaupunginhallitus tekee toimintaryhmän valinnasta päätöksen 14.12.2020, johon mennessä tieto on kaupungille tarpeen toimittaa.

Salonen lähetti 9.12.2020 kaupungille kirjallisen ilmoituksen, jonka mukaan tämä kaupungin vaatimus on hyväksytty. Salosen sähköpostiviestin vastaanottajina olivat Äänekosken kaupungin kirjaamo, kaupungin hallintojohtaja sekä Viisarin hallituksen tuolloiset puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

8.4.2024

Salosen vastauksen saatuaan kaupunginhallitus päätti 14.12.2020, että kaupunki hakeutuu Viisarin toiminta-alueeseen ohjelmakaudelle 2021–2027. Samalla päätöksellään kaupunginhallitus vielä nimenomaisesti edellytti, että kaupunki saa edustuksen Viisarin hallitukseen siten, että hallituksen puheenjohtaja ja lisäksi yksi muu hallituksen varsinainen jäsen valitaan kaupungin ehdokkaista.

Viisarin sääntömääräisessä syyskokouksessa 24.11.2021 yhdistyksen hallituksen kokoonpano muuttui aiempaan nähden oleellisesti, kun Äänekosken kaupungin ehdokkaista ensi kertaa valittiin yhdistyksen hallituksen jäseniä. Heistä Seppo Ruotsalainen valittiin hallituksen puheenjohtajaksi ja Leila Lindell hallituksen jäseneksi. Lisäksi Matti Virtanen valittiin hallituksen varajäseneksi (Lindellin henkilökohtaiseksi varajäseneksi).

Viisarin sääntömääräisessä syyskokouksessa 8.11.2023 kävi kuitenkin niin, että Äänekosken kaupungin ehdokasta ei enää valittu hallituksen puheenjohtajaksi. Kaupungin ehdokkaista valittiin vain hallituksen muu varsinainen jäsen ja tämän varajäsen. Asiaa ei ollut valmisteltu etukäteen eikä siitä ollut keskusteltu kaupungin kanssa. Sovitusta paikkajaosta luopumiselle ei kokouksessa eikä sen jälkeenkään ole esitetty mitään syitä tai perusteluita.

Kaupunki katsoo, että Viisarin syyskokouksen 8.11.2023 tekemä päätös hallituksen kokoonpanosta on ristiriidassa sen kanssa, mitä kaupungille on luvattu ja mitä kaupungin kanssa on sovittu siinä vaiheessa, kun kaupunki harkitsi toimintaryhmävaihtoehtoja uudelle ohjelmakaudelle. Päätös ei myöskään ole mitenkään yhteensovitettavissa sen tosiseikan kanssa, että Äänekosken asukasluku on jopa 40 % toiminta-alueen kaikkien kuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.

Koska kuntien Viisarille maksamat kuntamaksut perustuvat suoraan asukasluukuihin, on myös niin, että Äänekosken kaupunki maksaa 40 % kaikista kuntamaksuista. Koko ohjelmakaudelta kaupungin kuntamaksujen summa on 445 597,50 euroa. Summa on huomattava, ja kaupunki voisi käyttää sen myös omilla päätöksillään äänekoskelaisten hyväksi.

Kaupunki on perillä siitä, että Leader-toimintaryhmänä toimivan yhdistyksen hallituksen kokoonpanon tulee toteuttaa maaseudun kehittämislainsäädännössä edellytettyä niin sanottua kolmikantaperiaatetta. Periaatteen mukaan kolmanneksen hallituksen jäsenistä tulee edustaa toiminta-alueen julkista tahoa (kuntia), kolmanneksen alueen asukkaita ja kolmanneksen alueen yrityksiä ja yhdistyksiä. Viisarissa edellä tarkoitetuista valintakiintiöistä on valittu kolme hallituksen jäsentä per kiintiö; hallituksen puheenjohtaja on ollut hallituksen kymmenes jäsen.

Kiintiöperiaatteesta ja hallituksen kymmenjäsenisyydestä seuraa, että kaikilla toiminta-alueen yhdeksällä kunnalla ei voi olla samanaikaisesti edustusta yhdistyksen hallituksella. Jotta myös alueen pienimmillä kunnilla olisi mahdollisuus halutessaan saada hallituspaikka kuntakiintiöstä, tulisi hallituksen kokoonpanoon luoda myös jonkinlainen kiertävän edustuksen periaate.

Kaupunginhallitus päätti 18.12.2023, että kaupunki ehdottaa Viisarille ja sen toiminta-alueen muille kunnille, että kuntien kesken tehdään sopimus yhdistyksen

8.4.2024

hallituspaikkojen jakamisesta edellä tarkoitettujen valintakiintiöiden ja edelleen kuntien välillä. Päätöksen mukaan sopimuksen sisältöön tulee muun ohella kuu-
lua, että Äänekosken kaupungilla asukasluvultaan toiminta-alueen suurimpana
kuntana ja yhdistyksen toiminnan suurimpana kunnallisena rahoittajana on pysy-
västi hallituksen puheenjohtajan paikka ja lisäksi yksi muu hallituksen varsinaisen
jäsenen sekä varajäsenen paikka. Muiden kuntien pysyvistä ja kiertävästä edus-
tuksesta hallituksessa sovitaan siten, että toteutuva edustus vastaa kuntien suh-
teellista osuutta alueen asukasluvusta ja maksuosuuksista ja että myös pienim-
millä kunnilla on mahdollisuus vuorollaan saada hallituspaikka.

Päätöksessään kaupunginhallitus edellytti myös, että asia käsitellään ja sopimus
tehdään niin, että Viisarin hallituksen kokoonpano muutetaan sopimuksen mu-
kaiseksi yhdistyksen sääntömääräisessä tai ylimääräisessä kokouksessa viimeis-
tään 31.3.2024.

Kaupungin ehdottamaa sopimusta ei kuitenkaan ole tehty eikä Viisarin hallituk-
sen kokoonpanoa ole oikaistu kaupungille vuonna 2020 luvaton mukaiseksi. Kau-
punki katsoo, että tilanne on korjattava viipymättä, ensisijaisesti Viisarin sääntö-
määräisessä kevätkokouksessa 22.4.2024 tai toissijaisesti ylimääräisessä kokouk-
sessa viimeistään 31.5.2024 mennessä. Viisarin hallituksen nykyinen puheenjoh-
taja ei nauti Äänekosken kaupungin luottamusta eikä kaupunki hyväksy sitä, että
hän jatkaa tehtävässään enää 22.4.2024 jälkeen tai ainakaan 31.5.2024 jälkeen.

Jos Viisarin hallitus tai Viisarin toiminta-alueen muut kunnat eivät katso voivansa
yhtyä Äänekosken kaupungin näkemykseen Viisarin hallituksen kokoonpanosta,
joutuu kaupunki puolestaan katsomaan, ettei se voi jatkaa yhteistyötä Viisarin
puitteissa. Tässä tapauksessa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi valmistellaan
esitykset, joiden mukaan kaupunki eroaa Viisarin jäsenyydestä ja toiminta-alu-
eesta sekä keskeyttää Viisarin toiminnan rahoittamisen jo kuluvan ohjelmakau-
den osalta siihen saakka, kunnes hallituksen kokoonpano on palautettu kaupun-
gille luvaton mukaiseksi.

Äänekoskella 8.4.2024

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI

Kari Kiiskinen
kaupunginhallituksen pj.

Matti Tuononen
kaupunginjohtaja